

Česká republika

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Praha – Petrovice, Edisonova 40

Edisonova 40, 109 00 Praha 10 - Petrovice

Identifikátor školy: 600 041 221

Termín orientační inspekce: 26. a 28. květen 2003

Čj.:	010 0361/03-5107
Signatura:	oa0bw126

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola je příspěvková organizace, zřízená Městskou částí Praha – Petrovice. Sdružuje základní školu (kapacita 120 žáků) a školní družinu (kapacita 55 žáků). Škola má pouze první stupeň, k datu 30. 9. 2002 vykázala 73 žáků v 5 třídách a 44 žáků ve 2 odděleních školní družiny. Žáci jsou vzděláváni podle vzdělávacího programu Základní škola.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky, průběh a výsledky vzdělávání vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve vybraných předmětech 1. – 5. ročníku.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Pedagogický sbor školy (nepočítaje vychovatelky školní družiny) tvoří čtyři učitelky, jeden učitel a ředitel, který nastoupil do funkce 1. 12. 2002. Čtyři vyučující včetně ředitele splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na prvním stupni, třídní učitelka I. třídy tyto podmínky nespĺňuje, kvalifikace třídní učitelky IV. třídy nebyla doložena jejími doklady o vzdělání. Další vzdělávání některých učitelů se zaměřilo na angličtinu a různé krátkodobé kurzy, výrazně v něm chybí koncepční vzdělávání v oblasti forem a metod vyučování. Dvě učitelky jsou již v důchodovém věku, začínající učitelé ve sboru nejsou, průměrná délka pedagogické praxe vyučujících je značná, 25 let. S přihlédnutím ke kvalifikačním a osobnostním předpokladům vyučujících byly přiděleny úvazky, určeno třídnictví v jednotlivých ročnících a sestaven rozvrh hodin tak, aby bylo možné realizovat zvolený vzdělávací program.

Prvořadým cílem ředitele bylo dovedení školy do právní subjektivity a získání většího počtu žáků do prvního ročníku. V oblasti pedagogického řízení se vzhledem ke krátké době svého funkčního období soustředil na zmapování stavu a zahájil jeho změny. Jmenoval svou statutární zástupkyni, vypracoval nový organizační řád a funkční vnitřní řád školy, připravuje dílčí personální obměnu pedagogického sboru. K dalším žádoucím změnám, zejména v oblasti dlouhodobého plánování a metodického řízení výuky, ještě neměl dostatek času, a proto zde zatím přetrvává dlouhodobý nepříznivý stav. Metodické sdružení není zřízeno, pedagogická rada spočívá v pouhé prezentaci informací o třídách a žácích. Výchovné poradenství si ředitel ponechal ve své kompetenci a postupně přetváří systém péče o žáky se zvláštními potřebami, který se zatím soustřeďuje pouze na diagnostiku a skupinovou práci v hodinách nad rámec povinné výuky, kterou vede učitelka s kvalifikací speciální pedagogiky. V oblasti kontroly se ředitel zaměřil na získání přehledu o kvalitě výuky jednotlivých učitelů. Hodnocení jejich práce nebylo v zásadním rozporu s hodnocením provedeným inspektory. Formou písemných prací z českého jazyka prověřil úroveň znalostí žáků 2. – 5. ročníku a přijal konkrétní opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

Personální podmínky vzdělávání jsou s ohledem na některé problémy přetrvávající z minulých let průměrné.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Dvoupatrová školní budova je v pěkném prostředí v blízkosti přehrady na Botiči. Areál školy poskytuje vhodné prostorové podmínky pro realizaci zvoleného vzdělávacího programu, mimo

tělesné výchovy. U školy je malá zahrada, využívaná k relaxaci žáků o přestávkách a školní družinou. V roce 1997 bylo při rekonstrukci přistaveno patro a v roce 2000 sanováno přízemí. Budova školy má pět učeben, oddělení školní družiny jsou ve třídách. Kmenové třídy jsou umístěny ve všech podlažích, propojených poměrně úzkým schodištěm. Jsou světlé, prostorné a vhodně esteticky vyzdobené. Vybavené jsou novým funkčním nábytkem. Vhodné uspořádání umožňuje jeho přeskupování při netradiční organizaci výuky a ve většině tříd i aktivity na koberci, to je ovšem možné jen díky malému počtu dětí ve třídách (průměrně 15 dětí). Ve všech učebnách jsou umístěny radiomagnetofony a ve třech televizích s videopřehrávači a pianina. Chodby jsou vyzdobeny výtvarnými pracemi žáků. Vystavené žákovské práce, spolu s učebními pomůckami a dekorativními rostlinami přispívají k příjemnému pracovnímu prostředí tříd.

Škola má nedostatek úložných prostor. Pomůcky spolu s hygienickými potřebami a prostředky civilní obrany jsou v jediném malém kabinetě, pomůcky určené konkrétním ročníkům jsou ve třídách (nové nástěnné obrazy, mapy). Pro uložení knih slouží malá knihovna. Vybavení běžnými pomůckami, jako jsou učebnice, mapy, atlasy, soubory, je standardní, pomůcek na vlastivědu a přírodovědu je méně. Vedení školy spolu s pedagogy se soustřeďuje na vhodnou obměnu učebnic. Používané učebnice vyhovují zvolenému vzdělávacímu programu, učitelé dětem navíc vymýšlejí a kopírují různé pracovní listy. Pedagogové užívají i vlastní pomůcky, případně knihy donesené žáky.

V budově není tělocvična ani počítačová pracovna, tělesná výchova je vyučována v blízké sokolovně TJ Sokol Petrovice a ve sportovním areálu ZŠ Bellova. V počítačové pracovně této školy probíhají i některé vyučovací hodiny českého a anglického jazyka. Pedagogové mohou pro motivaci žáků také užít jeden ze dvou počítačů určených pro vedení školní administrativy. Škola nemá vlastní stravovací zařízení, žáci se stravují v nedaleké ZŠ Bellova.

Materiálně-technické podmínky jsou hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Plnění vzdělávacího programu, průběh a výsledky vzdělávání v 1. – 5. ročníku

Týdenní časová dotace jednotlivých předmětů prvního stupně je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Na povinnou výuku navazuje s ohledem na velikost školy přiměřená nabídka nepovinných předmětů a zájmových útvarů. Rozvrh hodin a režim školy respektuje psychohygienické zásady, dvouhodinové bloky tělesné výchovy vyplývají z nutnosti chodit mimo budovu. Podle zápisů v třídních knihách jsou vyučovaná témata čerpána z osnov s tím, že ne vždy je optimálně rozlišeno učivo základní a rozšiřující, případně i učivo z druhého stupně, jehož znalost osnovy žákům mladšího školního věku neukládají. Naproti tomu není věrohodně doložena realizace kurzu výchova ke zdraví v předepsaném rozsahu.

Povinná dokumentace prvního stupně je vedena s dílčími formálními nedostatky, které vznikly v předchozích letech, věcné nedostatky byly zjištěny v organizaci vzdělávání žáků ve zvláštním režimu plnění povinné školní docházky. Přes uvedené drobné chyby dokumentace dostatečně vypovídá o průběhu vzdělávání žáků.

Učitelé zpracovali tematické plány, ty jsou však jen povrchním výčtem témat, která je třeba probrat, a v předložené podobě nejsou funkčním nástrojem řízení a organizace výuky. Chybí hledisko sledování specifických cílů některých předmětů, vztah osnov a učebnic, regionální zaměření, mezipředmětové vztahy atd.

Při absenci metodického řízení a dlouhodobém nedostatku zpětné vazby vytváří základní předpoklady pro styl a kvalitu výuky kvalifikace a praxe jednotlivých učitelů a jejich individuální dispozice a invence. V tomto smyslu je výuka utvářena protikladnými faktory – na jedné straně velké zkušenosti nebo snaha o aplikaci moderních, efektivních metod, na druhé straně stereotypy a ulpívání v rutině.

Výuka je organizována běžným způsobem. Pozitivem jsou četné mimoškolní akce, účast žáků v různých soutěžích a sponzorování zvířat v ZOO. Příkladným činem je formální adopce dítěte z rozvojové země.

Ve větší části sledované výuky převažovala její frontální forma, s dominantním pedagogem a malou aktivitou žáků. Základní metodou byl výklad v kombinaci s řízeným rozhovorem, který dětem umožňoval jen krátké, často jednoslovné vstupy, a s řízenou prací žáků s učebními texty. Efektivitu výuky snižoval její nadměrný verbalismus ve spojení s minimální názorností a nedostatkem materiální podpory (v podstatě jen tabule a učebnice). Dílčím pozitivem části této výuky bylo vedení žáků k logickému myšlení a vyvozování závěrů. V některých sledovaných hodinách nebyly respektovány základní didaktické principy příslušného předmětu a metodicky jednotvárná výuka, někdy i s věcnými chybami, nesměřovala k naplňování základního poslání předmětu.

V menší části sledovaného vyučování byly uvedené postupy nahrazeny nebo alespoň doplněny činnostmi, které žákům dávaly větší prostor k aktivitě a k vlastnímu uplatnění. Prvky kooperativní práce, ať už ve dvojicích nebo v malých skupinkách, dávaly dětem příležitost ke vzájemné komunikaci a formovaly jejich dovednosti při práci s informacemi, obohacením bylo rovněž pozorování nebo drobná didaktická hra. Tato část výuky měla i velmi dobrou oporu v názorném materiálu. Zařazování těchto forem a metod vedlo ke svižnějšímu střídání činností a k větší metodické pestrosti výuky, i když zvládnutí některých postupů zatím není na vysoké úrovni a jejich implementace byla značně usnadněna malým počtem přítomných dětí.

Úvodní motivaci někteří vyučující nahradili jen seznámením dětí se zamýšleným průběhem hodiny, jiní se snažili žáky zaujmout motivačním pokusem, ukázkou didaktického programu na PC nebo atraktivní prezentací námětu, případně vyjádřením důvěry v jejich schopnosti. Děti jsou však motivovány především svým vztahem k učitelům a jejich stylem jednání. Ve výuce proto byla v různých třídách rozličná atmosféra, od uvolněného zkoumání předloženého problému přes povrchní snahu zavděčit se správnou odpovědí až po pasivní akceptaci probíhajícího děje. Rodinná atmosféra školy vyplývá spíše z její velikosti a z malého počtu žáků než z jejich podílu na utváření prostředí včetně pravidel jednání a komunikace.

Sledované výkony, práce a projevy dětí odpovídaly jejich věku a cílům a obsahu zvoleného vzdělávacího programu. Pro zjišťování výsledků vzdělávání škola používá běžné nástroje hodnocení (písemné práce, zkoušení apod.). Kritéria klasifikace jsou jen formální, známky jsou přiměřené věku žáků a vcelku odpovídají projevené úrovni jejich znalostí. Struktura známek v žákovských knížkách se v jednotlivých třídách značně liší, někde poskytuje plastický obraz o prospěchu dítěte, jinde však jednostranně převažuje hodnocení značně fragmentární (diktáty), případně je jeho frekvence nedostatečná a v některých předmětech úplně chybí. Při průběžném i závěrečném hodnocení učitelé využívají prvků vzájemné kontroly a hodnocení žáků. Pro hodnocení chování jsou vedle občasných poznámek využívána opatření k posílení kázně, jen ojediněle však pochvaly.

Vzdělávací program je na prvním stupni naplňován s dílčími nedostatky. Úroveň vzdělávání je průměrná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- 1) Zřizovací listina školy z 19. 11. 2002
- 2) Rozhodnutí o zařazení do sítě ze dne ze dne 23. 1. 2003
- 3) Jmenovací dekret ředitele a statutární zástupkyně
- 4) Organizační řád
- 5) Vnitřní řád školy
- 6) Klasifikační řád
- 7) Doklady o vzdělání učitelů
- 8) Zahajovací výkaz pro tento školní rok
- 9) Rozvrh hodin
- 10) Třídní knihy v tomto školním roce
- 11) Třídní výkazy a katalogové listy žáků
- 12) Dokumentace vztahující se k plnění povinné školní docházky ve zvláštním režimu
- 13) Záznamy z jednání pedagogické rady
- 14) Kontrolní písemné práce z českého jazyka zadávané ředitelem
- 15) Vybrané žákovské knížky, písemné práce, sešity a výtvary žáků
- 16) Tematické plány učitelů
- 17) Výroční zpráva za školní rok 2001-2002
- 18) Podkladová dokumentace ČŠI
- 19) Inspekční zpráva z roku 1999

ZÁVĚR

Nový ředitel se ujal funkce s příkladným entuziazmem. Má zřetelnou, reálnou představu o budoucnosti školy, která má podporu zřizovatele a odpovídá místním podmínkám, a kterou uskutečňuje promyšlenými kroky. Při tom využívá potenciál části pedagogického sboru a má snahu postupně eliminovat projevy rutinérství a metodické jednotvárnosti.

Materiálně-technické vybavení školy umožňuje plnit zvolený vzdělávací program s obtížemi, z hlediska jednotlivých předmětů jsou kvalita i množství pomůcek nerovnoměrné. Tělesnou výchovu je možné v plné šíři realizovat pouze s využitím smluvně zajištěných prostor mimo školu.

Převažuje transmisivní výuka, jejíž styl utvářejí především dlouholeté pedagogické zkušenosti, ale také rutina většiny vyučujících. V menší části výuky (některých pedagogů) jsou patrné prvky invence a snaha o aplikaci činnostních metod, většinou ve spojení s kooperativními technikami.

Oproti stavu popsanému v inspekční zprávě z roku 1999 se kvalita vzdělávání výrazně nezměnila a je nadále hodnocena jako průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdeněk Bělecký	Zdeněk Bělecký v. r.
Člen týmu	RNDr. Jitka Loubová	Jitka Loubová v. r.

V Praze dne 2. června 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. června 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Petr Zeman	Petr Zeman v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správa MHMP - odbor školství	2003-06-16	1641/03-5107
MČ Praha – Petrovice, Morseova 251, 109 00 Praha 10 – Petrovice	2003-06-16	1639/03-5107
Rada školy	2003-06-16	1639/03-5107

Připomínky ředitele školy

Datum	Č. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány